

Bizet-en *Carmen*.

Bakarlariak: Giuseppina Piunti (mezzoa), Aquiles Machado (tenorea), Carlos Álvarez (baritonoa), Maite Alberola (sopranoa).

Bilboko Orkestra Sinfonikoa. Zuzendaria: Jean Yves Ossonce.

Bilboko Operaren Abesbatza. Zuzendaria: Boris Dujin.

Bilboko Operaren Abesbatza. Eszena zuzendaria: Calixto Bieito.

Lekua: Euskalduna Jauregia. **Data:** Otsailaren 15a.

Carmen, edo emakume euskalduna

ALDI HONETAN, OLBEK titulu ezagunenetako bat ekarri digu, ezin erakargarriagoa, ezin dramatiko eta pasionalagoa: *Carmen*. Izenburua entzun eta segituan agertzen dira gure imajinazioan emakume ijito andaluziarra, “toreadore”-a eta abar, baina, nahiz eta Bizet-en lana Sevillan kokatzen den, konpositoreak oinarri bezala hartu zuen nobela, Prosper Mérimée-ren *Carmen*-en akzioa Nafarroan gertatzen da. Carmen Etxalarkoa zen eta Don José Lizarrabengoa, Elizondokoa. Beraz, Carmen-en arketipoa –emakume askea, gogorra, nahi duena momentu bakotzean egiten duena, kontsekuentea, heriotza duintasunez onartzen duena– ez al da emakume euskaldunarena izango? Beharbada, bai. Edo, gutxienez, gustatuko litzaiguke, ezta?

Baina, goazen harira. OLBEK ekarritako produkzioa, Calixto Bieito famatuarena, gustatu zitzaigun. Bertsio hau, 1999an estreinatua, sona handikoa izan zen momentu hartan, oso apurtzailea kontsideratu zelako. Alde batetik, XIX. mendean kokatu ordez, XX. mendeko 60ko hamarkadan kokatzen da, legionarioen kuartel baten inguruan. Bestetik, aktuazioetan alde sentsuala edo ia sexuala azpimarratzen da; hori bai, muga gainditu gabe. Agian orain dela hamabost urte bai, ausarta izan zitekeen. Gaurko ikuspuntutik, batere ez. Ez da ohiko bertsioa, baina berrikuntza neurtuak ditu, mantentzen du istorioaren esentzia eta estetikoki ederra da, dudarik gabe.

Musikalki, azpimarratu egin behar dugu Aquiles Machado-ren interpretazioa. Ahots argitsua du Machadok, boteretsua baina gozoa, ñabarduraz betea. Benetako gozamina izan zen bera entzutea. Horrez gain, ondo sartu zen bere paperean, sinesgarritasunez. Oso ondo Maite Alberola soprano valentziarra ere. Mikaela taxuduna egin zuen. Agudo zoragarriak ditu eta oso ondo menderatzen ditu bere baliabide bokalak. Carlos Álvarez baritono malagarra, beti bezala,

oso eraginkorra suertatu zen, eta, hasiera batean oso eroso sentitu ez bagenuen ere, obra aurrera joan ahala demostratu zuen bere gaitasun bokal eta interpretatiboa. Eta Carmen? Giuseppina Piunti mezzo italiarra oso-oso ondo mugitu zen taula gainean, fisikoki ematen du denok buruan dugun Carmen baten irudia, beltzarana, ederra... Eta bokalki ondo aritu zen, besterik gabe. Ñabardurak falta ziren bere ahotsean, nahiko planoan izan baitzen bere interpretazioa, ikuspuntu musikaletik. Halere, orokorrean, figura ona egin zuen. Azkenik, gure izarrek, Itxaro Mentxaka mezzoak eta Elena Sancho sopranoak, interpretazio azpimarragarriak egin zituzten, oso landuak. Euskadiko Orkestra Sinfonikoa, Jean Yves Ossonce maisuaren batutapean, akatsik gabe. Eta bai Bilboko Operaren Abesbatza, bai Bilboko Koral Elkartearen Kontserbatorioko Abesbatza, txalogarriak, abesteaz gain dantzatu eta mugitu egin behar izan zutelako, eta dena ongi.

Benetan ondo pasa genuen. ■

**Montserrat
Auzmendi**

